

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de altminteri sus 200 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 80 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 40 „		
Un număr . . . . . 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 260 Lei		

Nr. 6683 E/1932.

Către Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Se atrage atențiunea Prea On. Oficii protopresbiterale și On. oficii parohiale asupra dispozițiunilor concluduzului congresual din anul 1879 cu privire la înființarea unui fond mitropolitan, conform cărui conclud în fiecare an la sărbătoarea „Arătarea Domnului” are să se poarte un tas separat în toate bisericile din mitropolie în folosul acelui fond.

Sumele adunate sunt a se trimite oficiilor protopresbiterale, pe lângă raport, cel mult până la 1 Martie 1933, iar de acolo se vor înainta Consiliului nostru eparhial în legătură cu câte un tablou special, de unde apoi se vor trimite banii Consistoriului mitropolitan.

Oficiile parohiale aparținătoare protopresbiteratului Caransebeș vor deporta banii colecțați cu tasul fondului mitropolitan direct la Cassa diecezană până la termenul de mai sus. Caransebeș în 29 Noembrie 1932.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badeșcu

Pace între popoare.

Citesc cu preferință scrisul plin de înțelepciune al președintelui republicii cehoslovace, Toma Massaryk, care cu câțiva colaboratori ai săi neobosiți a creiat statul cehoslovac.

El porneste pe calea vieții ca fiu modest al unui angajat inferior la Curtea imperială din Viena. Conduc de iubire înflăcărată de neam, întovărășită de dorul de a scăpa poporul său de sub tutela străină, își însușește cu sârg cunoștințe universale din domeniul științei filozofice, politice și sociale cari cunoștințe îl îndreptătesc

a ajunge profesor la universitate și ca atare factor determinant în viața poporului său în urma activității desfășurate.

În cursul războiului mondial prinde toiagul pribegiei și după multe peripeții să reîntoarce victorios ca fondator și primul-președinte al republicii cehoslovace. Trebuie să avem o stimă deosebită față de acest distins fiu al națiunii sale, un adevărat model de om și domnitor, care a ridicat națiunea cehoslovacă la înălțimea de a se putea prezenta nestânjenită în concertul națiunilor culte din Apus.

Urmăresc cu vie atențiune mișcările acestui popor muncitor, care mișcări au la bază în mare parte sugestiile președintelui Massaryk și nu cred să-mi scape nici o manifestație, care se face în Cehoslovacia în interesul patriotismului adevărat.

Între manifestațiunile din timpul din urmă am aflat una, care merită să fie împărtășită, ca să devină publică în cel mai larg cerc posibil.

Iată despre ce este vorba.

În ziua armistițiului urmat după războiul mondial, s'a pus la cale o audiție de radio pentru elevii liceelor din Cehoslovacia. În scop de a se pregăti terenul pentru această conferință, s'a transmis sunetul clopotelor și slujba catedralei din Verdun, știut fiind că cehoslovacii sunt în covârșitoarea lor majoritate catolici.

Dar clopotele unei catedrale sunt mai mult destinate pentru cei vii și de aceea trebuia să se lanseze ceva pentru aducerea aminte de cei mulți, cari au perit pe câmpul de luptă. Și așa s'a transmis și sunetul clopotului morților din osuarul dela Douaumont. Și pentru că actul acesta festiv să fie cât de impresionant s'a transmis și rugăciunea, pe care un orfan a rostit-o la mormântul tatălui său.

Cecace ne îndeamnă să ne oprim pentru o clipă este, că din cele de mai sus aflăm, că elementele, pe cari cercurile conducătoare ale Cehoslovaciei le țin mai apte ca să pregătească duhul păcii, pe care îl propagă această conferință, sunt: Biserica... Clopotele... Rugăciunea.

Cei ce de ani de zile luptam pentru a îndruma sufletul în direcția păcii și a iubirii simțim o satisfacție deosebită, când vedem că în mijlocul chaosului sufletec de astăzi un popor de talia celui cehoslovac și-a ales biserica și rugăciunea, ca mijloc de propagandă pentru înfăptuirea păcii între popoare.

Nu mai încapă îndoială, că pacea și biserica sunt concrescute întru olaltă și oricât ai vrea să le deparți,

rămâni invins în fața puterii lor, căci biserica servește pacea și pacea servește biserica.

După ce în chipul arătat mai sus s'a pregătit duhul, ce avea să stăpânească sufletul clevilor auditori, a luat cuvântul secretarul general al Ministerului de Externe, Krofta.

Acest secretar general, pretutindena cunoscut de diplomat iscusit, cu cunoștințe vaste a vorbit contra războiului, arătând în culori vii urmările nefaste ale încăierii mondiale, care a doborât pe toți la pământ.

Vorbind apoi despre grija tuturora de mâncă a conținut: „Toți doresc, ca lupta unui popor contra celuilalt să nu fie necesară, ca să nu fie necesare noi vărsări de sânge, noi jertfe, și noi suferinți. Toți voiesc pacea. Și fiindcă toți știu că nu ajunge, ca aceasta dorință de pace și această hotărâre de a nu recurge la arme, s'o aibe numai un popor, cer și se străduiesc, ca ele să fie acceptate de toate popoarele. De aceea vorbim de necesitatea păcii mondiale“.

Așa dară vorbitorul constată, că pacea mondială, pacea între popoare a devenit o necesitate.

Dar conferențiarul nu s'a mulțumit cu constatarea aceasta făcută în baza experiențelor câștigate în domeniul internațional, ci și-a pus și întrebarea, oare este posibilă pacea între popoare, la care întrebare a răspuns afirmativ, indicând și calea pe care se poate ajunge la o pace generală.

În vorbirea sa remarcabilă diplomatul Krofta conținuă zicând: „Un popor nu este ceva abstract. Poporul îl formează toți cetățenii, azi mamele și părinții voștri, mâne voi. Dacă vom ajunge la pace și dacă vom reuși să înlăturăm războiul, astă depinde de voi, de părinții voștri, de părinții și tineretul tuturor națiunilor. Voi, cât și aceștia trebuie să înțelegeți, că toate națiunile au acelaș drept de a se manifesta în lume și de aceea una trebuie să respecte pe cealaltă, una trebuie să lase pe cealaltă să se manifesteze, dar nici una nu poate să trăiască și să se manifesteze, decât în înțelegere, pace și armonie cu celelalte. Această convingere și această mentalitate trebuie să se împlante în viața de toate zilele a popoarelor și a cetățenilor, cari le compun, după care nu va fi greu să ajungem într'adevăr la pacea lumii“.

Ce înseamnă cuvintele acestea împăciuitoare ale secretarului general Krofta?

Înseamnă, că s'a schimbat mentalitatea stăpânirilor când se profesează principiul, că națiunile au acelaș drept a trăi și că una trebuie să lasă pe cealaltă să se manifesteze.

Principiul acesta rupe cu trecutul, când la umbra perdelelor unor diplomați lipsiți de orice scrupul se puneau la cale războaie pentru a satisface ambiții personale în dauna intereselor popoarelor, care popoare săngereau din greu pentru niște oameni ușurei, cari nici nu-și puteau da seama, ce i-a îndreptățit să pună mâna pe frânelé puterii.

Românii cei de dincoaci de Carpați am avut să suferim, în urma diplomației de tristă memorie din trecut, căci popoarele imperiului austro-ungar erau împărțite în două categorii inegale: unele erau vecinic favorizate, iar altele erau exploatate în favorul celor dintâi. Ce a fost urmarea? A fost, că imperiul Habsburgic care a preferat politica aceasta greșită, s'a dus pe copcă și nici nu se putea altfel, căci avem de a face cu exemplul tatălui, care lovește în unii din fiii săi.

Cehoslovacia, un stat modern a grăbit să învețe din pățania imperiului odinioară puternic, care s'a pră-

bușit tocmai în urma asuprirei unor popoare ale lui, între cari am fost și noi românii.

Diplomatul Krofta a încheiat discursul său într'un ton și mai limpede, zicând: „Toți trebuie să lucrăm în acest sens. Și voi veți lucra în acest sens, dacă veți iubi și stima propria voastră națiune, dar și pe toate celelalte națiuni. Dacă veți iubi limba și cultura voastră, veți fi în stare să respectați limba și cultura celorlalți. Asta nu-i ceva imposibil. Aceasta ar fi numai biruința minții, a democrației și a omeniei în viața de toate zilele. Impuneți această minte, această democrație și această omenie“.

Punctul de culminație al acestui discurs clasic este, ca să ne iubim națiunea noastră, dar și pe celelalte națiuni.

Dacă după războiul mondial, care a încăerat popoarele Europei într'un măcel groaznic, vine Cehoslovacie și răspândește astfel de idei în serviciul păcii nu se explică altcum decât, că a prins ritmul, care necondiționat trebuie să domineze situația actuală, dacă dorim să ajungem la o pace internațională.

Și pentru că e vorbă de pace între popoare fie-mi îngăduit să atrag luarea aminte și asupra unei broșuri, care a apărut sub titlul: „Le dilemme européen: la guerre ou la paix?“ scrisă de Ministerul de Externe al Cehoslovaciei, Eduard Benes.

Broșura aceasta se ocupă de chestiunea organizării durabile a păcii europene, pentru că limba cântarului situației de astăzi încă nu s'a liniștit în scop de a ținea pacea și războiul în echilibru.

Asigurarea păcii crede Ministrul Benes că nu se poate ajunge de cât prin organizarea siguranței, ceea ce presupune mai multă încredere internațională și bunăvoință reciprocă.

Pentru a ajunge la această încredere nu e de ajuns sentimentalitatea, asigurarea de fraternitate, apelurile la solidaritate, la cooperăție internațională, cu alte cuvinte nu sunt de ajuns vorbele ce și le spun reprezentanții națiunilor în față, ci sunt necesare actele, faptele, pe care le săvârșesc unul la spatele celuilalt.

De aceea ajunge Ministerul de Externe al Cehoslovaciei la încheierea, că „nu mai este timpul frazelor elastice ale artei diplomatice“, ci se impune „franchetă, logică și sinceritate“.

Așadară dacă voim să realizăm pacea trebuie ca locul apucăturilor, intrigilor și minciunilor să-l ocupe rațunea și omenia.

Dacă articolul acesta l-am început cu aprecierea, pe care o merită președintele republicii cehoslovace, Toma Massaryk, tot cu acest președinte voiesc să-l și sfârșesc, comunicând, că înainte cu două săptămâni a ținut dânsul la postul de radiofonie al școlii germane o cuvântare, adresată către 340.000 de copii de școală germană din Cehoslovacia în limba mamei lor.

În această cuvântare președintele republicii a apelat la copii să fie totdeauna gata pentru ajutorarea colegilor lor nevoiași, conținând dupăcum urmează: Nici odată nu mai trebuie să se reîntorcă vremurile, când oamenii au perit în bătălii cu sutele de mii, s'au prăpădit în mod lamentabil în spitale, ori s'au reîntors mutilați acasă, unde mama numai cu mari greutate și griji putea să facă rost de hrana necesară. De aceea îngăduiți-ne să ne străduim, să menținem roadele muncii în pace prin împiedecarea războiului. Făgăduiți-ne că veți

respecta pe ori cine muncește cinstit și pe ori ce popor care se nisuește în mod sincer pentru menținerea păcii”.

Astfel se lucrează în Cehoslovacia, unde prin graiul fiilor înțelepți ai națiunii se răspândesc undele sunețelor, cari au chemarea să cucerească sufletele tinere pentru duhul păcii între popoare.

A. Moaca.

Comemorarea Mitropolitului Andrei Șaguna.

Fiecare colț de țară își are eroii, valorile lui, cari sunt sinteza tuturor aspirațiilor ideale ale aceluia colț de țară. Au avut și celelalte provincii românești mari ierarhi cari au știut apuca în mânele lor toate izele țării, pentru binele ei, făcând din cărja vlădicească, stindard al intereselor naționale. Dar Ardealul se poate ferici că epoca cea mai vijelioasă, i-a dat omul cel mai luminat: geniul salvator.

În timpuri grele de primeniri sociale, de dărîmări, de construcții, sau reconstrucții, națiunea căreia providența divină nu i-a hărăzit un dirignitor destoinic care să se ridice deasupra de sine prin iubire dezinteresată și abnegațiune neprecupețită, se destramă, se prăbușește.

Câtă vreme a trăit oarecum izolat, părăsit, obicinuit cu jugul iobăgiei, poporul român de dincoace de Carpați, încălzându-și sufletul la flacăra credinței lui creștine, alinându-și durerile în legănările melodioase ale doinelor, se menținea ca popor în profida tuturor încercărilor de desnaționalizare pornite din partea veneticilor. Dorul de libertate gâlgăia, ferbea de veacuri în sufletul nedreptățitului iobag. Acest dor izbucnia când în ofuri fără ecou, când în erupțiuni vulcanice. Au venit apoi corifeii veacului al XVIII ca din documente îngălbenite și și colbuite, răvășite prin biblioteci străine să arate originea nobilă a poporului rob. Din „coapsa Daciei și a Romei” au răsărit atunci eroi. A trebuit să bată apoi vifornița dela 1848 dinspre apus, ca să spulbere cu totul, bruma de uitare așternută peste mândria trecutului. Un fior primăvăratec, un freamăt înnoit de viață trezește sufletele din letargia seculară. A sosit timpul de primenire socială. Trebuia să apară diriguitorul, creatorul care să consolideze spiritele, să ordoneze mișcările, să pună o temelie solidă la noile clădiri sociale. Și au răsărit mulți cari prin iubire de neam au gustat din potirul sfânt al abnegațiunii supreme de pe Golgota. Dar deasupra tuturor planează spiritul comprehensiv al marelui Arhiereu Andrei Șaguna. Deși avea perspective înalte pe unde se găsea Șaguna, în preludiul focului dela 1848

intuiția geniului său l-a adus unde trebuia. În fruntea unei biserici privită cu indiferență și sarcasm de stăpânitorii nelegitimi ai Ardealului, Mitropolitul Andrei Șaguna avea menirea să înfăptuiască lucruri mari. De realizarea dorințelor, pe terenul bisericesc, depindea realizarea marilor vise naționale. Înțelepciunea, munca fără preget și mai ales răbdarea prodigioasă, ale aceluia care a fost Metropolit și mântuire poporului ardelean, au încrustat pe răbojul istoriei făgașul pe care aveau să se scurgă destinele unei biserici și unui neam. Și-a închis în criptă trupul pământesc, dar fructul nizuințelor lui în viața pământească ne-a rămas noauă, urmașilor lui. El trebuie să trăiască în memoria noastră și „cu cât ne vom aduce mai mult aminte de el, cu atât ne va da mai mult”.

În ziua de sfântul Andrei, 30 Noemvrie a. c. în fața celei mai scumpe amintiri, societatea „Ioan Popasu a studenților dela Academia Teologică din loc, într'o ședință festivă a adus prinos de recunoștință Marelui Metropolit.

După parastasul oficiat în biserica catedrală din loc, Prea On. părinte director, D-nii profesori dela Academie și alți oaspeți au luat parte la ședința festivă a societății. În desfășurarea unui frumos program compus din conferințele pâr. președinte, profesor Zeno Muntean și d-lui vice-preș. Porfir Crișciu, din câteva declamări și cântări impresionante, s'a cinstit memoria aceluia „ce a fost națiunii sale, un geniu de scăpare”.

Marcu Bănescu.

„Literatura care înalță sufletul celor vechi ai noștri, făcând dintrânșii oameni credincioși, cinștiți și buni patrioți:”

„Când se ridică vrăjmașii asupra ta citește psalmii: 3. 19, 30, 31. Când auzi de ciumă, zi psalmul: 90. Când ai căzut în păcat, zi psalmii: 45, 46, 50, 70, 72. Când mergi la Domnie să te judece cineva, zi psalmii: 20, 75. Când va cădea vr'o frică peste tine, zi psalmii: 6, 66, 67. Când ai supărări dela dracul, zi psalmul: 37. Când cazii la închisoare sau la robie zi psalmul: 69. Când vor fi trăsnete și fulgere și grindină zi psalmul: 84. Când vei merge la războiu zi psalmul: 27. Când vei începe la pâne noauă sau la vii, sau la orice fel de poame zi psalmul: 33”.

Vor mai fi în țara noastră creștini, cari să citească acest soi de ziare zilnice, fără amaruri, fără minciuni?!”

Poporul Românesc.

Din trecutul nostru.

Comunicat de: **Dr. Dimitrie Cioloca.**

Iubiții mei creștini.

Besearica noastră a Răsăritului pretutindenea astezi cu mare bucurie și cu laudă de cântări sârbează ziua aceeaia întru care Dumnezeieștii părinți Ioachim și Ana, cu mare solemnitate au adus pre una născută fiica lor Maria, carea era se fie mamă lui Isus Hristos izbăvitorului neamului omenesc în besiarica D-lui ca să se hrănească în sfânta sfintelor, să se crească și să se învețe în leagea lui D-zeu. Cu asemenea bucurie și cântări de laude sârbăm și noi și lăudem întrarea a pruncuței Mariei în besearica D-lui, ba ce zic eu: cu asemenea? nu cu asemenea, ci oare cum cu oarecare simțitoare și îndoită bucurie mărim noi astezi întrarea ei în Besiarică; dar veți zice: pentru ce? Eu zic pentru aciaia pentrucă noi nu numai cu toate besiaricile creștinești împreună ne bucurăm de întrarea ei în besiarică,, ci și de osebi ne bucurăm, că după o vreme de cinci luni, care ni sau părut a fi de 5 ani până sau gătat turnul acesta și iarăș sau așezat clopotele întrânsul, ne-am învrednicit prin ajutorul lui D-zeu și a bunilor ctitori și aducători de daruri, de iarăș am intrat întru aceasta sfântă casă a lui D-zeu și cu cântări de laude a aduce jertvă fără de sânge atotputearnicului, prea bunului mult înduratului și prea milostivului D-zeu.

Această bucurie anoastră iubiților! cu atâta mai mult întreace pre cialelalte bucurii, cu cât ne-aducem aminte, că Besiarica aceasta, ce are hram sau patron pre viteazul și biruitorul de idoli a lui Hristos ostaș, s. Marele mucenic Gheorghe, iaste besiarica cea de frunte a eparhiei aceștia, și din vremea răzmiriței turcești de când acoperemântul cel frumos al turnului ei sau stricat, această mică și săracuță obștină pre lângă toată buna voință și aplecăciunea și inima cea bună spre împodobirea casei lui D-zeu abea au putut până acum a vindeca alte rane mari de seceșile (săgeșile?) varvarilor făcute; și a prenoi alte seamne și monumenturi vreadnice de pomenire și de cinstire dela bătrâniilor făcute și lăsate, iară atuncia de păgânul neprieten stricate: zic abea ar (au) putut creștini miei aș direge arsele de turci case și odae a prenoi crucea din piață și cea din dealul crucii, a face de nou turnul și a acoperi Besearica cea de la morminți și alte lucruri de comun trebuincioase, a diriage sau de nou a face, iar aceasta mare și de frunte besiarică, numai pre dinluntru până acuma prin lungimea ei,

prin zugrevirea, prin adeogarea corului și turnul prin ciasornic și prin clopote lovite au putut înfrumșeța iară acoperemântul turnului, carele iaste podoaba cea mai frumoasă pre din afară nu numai a Besiaricii, ci și a tot orașului, au rămas sub un acoperământ mic și prost în 44 de ani până în anul acesta. Dar iată că spre înfrumșețarea Besiaricii, spre podoaba orașului nostru, și spre lauda și bucuria onoratei comunități a Caransebeșului, cu mila lui D-zeu, cu îngăduința și starea întru ajutori a stăpânirii și cu ajutorul iubitorilor de casa lui D-zeu, creștini dăruind care bani gata, care liamne din moșie, care lucrul cu trăgători, care cu mâinile și cu starea de lucrători am ajuns cei ce sântem astăzi vii, de am văzut și turnul acesta gata. Adevărat multă vreme au trecut și am așteptat facerea lui, însă acuma cu atâta mai tare ne bucurăm, cu cât sau făcut un turn nu numai mult mai mândru și mai frumos de cum au fost cel din naintea vesmiriței turcești, ci și mult trainic, carele va rămânea spre aducere aminte la următorii, noștri nepoți de nepoți în mai multe viacuri; și vom fi de ei lăudați și fericiți, iară de slujitorii besearicii aceștia sei pomenescă D-l D-zeu întru împărăția sa tot deauna acum și pururea și în viacii viacilor“.

Adevărat că facerea unui turn ca aceasta, au pricinuit și pricinuește comunității ceva cheltuială mai mare de cum sau fost făcut socoteala la început, însă cine din noi au zidit luiși casă, și să fie eșit la capet, cu cheltuiala ce și-au făcut la început, la urmă sau văzut că au trebuit încai pre jumătate atâta se mai cheltuiescă, checi meșterii în vremea lucrului cer mai una, mai alta a li se da în lucrare, care mai nainte nu sau niși gândit, dar cu cât mai puțin să se fie socotit. Așa sau făcut și cu turnul nostru la facerea socotealii, sau părut a miarge la turnul acesta mai puțină grade, mai puțină aramă, mai puțin fer și mai puțin lucru de țimerman și de maur; iară întru însuș lucrarea sau cerut de toate materialele mai mult, și lucru mai mult, care cu bună seamă sau pus și sau întrebuițat fără de a fi prin cineva cu ceva înșălați, pentrucă prin epitropii besiaricii și prin credincioase fiate (fețe) sau numărat, cântărit și predat, și așa sau cheltuit la turnul întreg vreo 800 f. (lovini) bani buni, mai mult de câți bani gata și făgăduiți au avut la început.

Această sumă de bani, iubiților, lipsește a se aduna cu atâta mai curând și a se plăti maistorilor ce au lucrat, cu cât dâșii din

sudoarea mânilor lor trăisc și maistorul de aramă cu banii săi au plătit arama ce au mers mai mult la turn și calfelor sale plată și cost au dat. Nu este cu cale ca maistorii se ne aștepte pre noi, adecă pre o comunitate întreagă.

Pentru adunarea sumei ce lipsește sau făcut din partea stăpânirii o repartitie, carea după starea și puterea fieștecărui creștin sau tăiat și care foarte lesne se va putea plăti de fiește care lăcuiitor al orașului, dar și mai lesne și mai ușor vă va cădea când vă veți aduce aminte, că ce dați, spre casa lui D-zeu dați, spre mântuirea sufletului voastru și spre dica*) voastră dați, că nu dați, numai luați diacă spre așa sfârșit și cu inimă bună, iară nu de silă, dați.

Deci când se va ciare de la voi tăiată în părți, dați îngrabă, dați de bună voe, dați cu inimă bună, întreacețivă care mai curând să dați că în mâna lui D-zeu dați; în mâna lui D-zeu, carele pre tot omul cel ce jartviaște ceva de bună voință îl iubește și însutit ce dă de unde el nu așteaptă, îi răsplătește, numai aceia jertfă nu iubește, ci urăște D-zeu, carea ise dă lui cu sila, sau cu părerea de rău după cum au făcut blăstămatul Cain.

Iară eu rog și pururea voi ruga pre atotputernicul D-zeu ca să vă răsplătească însutit ce ați dăruit și ce veți mai dăruit la facerea turnului acestuia, să vă îmulsească dobitoacele și să vă țină trupurile întru vârtute și bună sănătate, să trăiți mulți fericiți ani, ca să vă bucurați de lucrul acesta, care cu avuția, cu mâinile și cu trăgătorii voștri l-ați făcut. „Rog și pre precurata fecioara Maria, carea ca în ziua de astăzi sau dăruit de la părinții ei lui D-zeu, ca cu rugăciunile ei ceale de maică se solească la fiul ei Isus Hristos pentru toate bunătățile ciale trupești ca să vi-le dăruiască Isus Hristos Amin“.

CINE SUNT SECTARIII ?

În partea primă a celor arătate despre sectari am fost reprodus fața scrisorii lui *Ionică Cătău* din *America* adresată lui Șandru. Iată ce cetim pe cealaltă față a aceleiași scrisori.

2—27: 32 Vasile Vigi Detroit mich.

Harul Pacia și iubirea Părintelui fie cu D-ta iubite frate Șandre, tot la fel Eu Postesc tuturor fraților și sururilor și la toți cei ce iubesc numele D-lui în adevăr: și care sunteți pedeplin a urma Conducerea Sf. Spirit; și stăruți a Do-

* bândi Promisiunea D-lui Iisus; Iubite Fr. în D-I Eu cu numele V. Vigi ca Premergător al Băsereci lui Dumnezeu din Orașul Detroit mich. Sunt foarte Vesel auzind despre D-ta de și nu te cunosc în personă, dar sunt foarte Vesel auzind căci D-I Vau adus în deplină lumină a Botezului Duhului Sfânt; Frate Dragă Eu am primit Epistoală Trimeasă dela D-ta la Fr. și Sora adecă Fr. Ionică și sora Anița; Eu am cetito înaintea Bisericii și au fost de față și Săteni de ai D-tale: și sau bucurat foarte mult auzind căci cum D-I teau Binecuvântat cu Botezul Duhului sfânt și cum D-I lucrează în mijlocu Vostru; tot la fel și fr. Ionică și Sora Anița sunt foarte Veseli auzind cum D-I lucră și pe acolo în părțile Vostre; Și acum Eu voiesc a închide Aciasta Epist. și Vă Voi Scrie alta mai lămurit. adresa mea Este Aciasta. V. Vigi 13099 Trumbull str. H. Park Mich N. America.

Deși în fond scrisoarea nu arată decât bucuria „*Premergătorului*“ că mai are frați și în alte părți, dovedește ceva mai multă deșteptăciune ca la celalalt. În formă se descoperă aceaș nengrijire și superficialitate care abundă la *Ionică Cătău*.

Dat se mai descoperă și ceva nou; Sectarul acesta se întitulează singur „*Premergător*“, și ca premergător, după leit-motivul sfinților apostoli scrie scrisori: în frunte își afișează numele său care împreună cu al locului tare sună a aramă — invoacă harul, pacea și iubirea Părintelui, și în fine otrăvite în lume *fratelui Șandru* pe care nici nu-l cunoaște în persoană!

Minciuna sectară se descoperă dar și aici alături de semeție. Ei cari propagă lepădarea de conducători, de preoți, ei au conducători. Iar acest conducător nu este nici mai mult nici mai puțin decât *pre-mer-gă-tor!* Singur își zice așa!

Celor cari se îndoiesc, li se servește scrisoarea originală a *Premergătorului* întru rătăcire, spre deplină convingere.

Ceeace am scăpat să amintin în legătură cu scrisoarea lui *Ionică Cătău* vom face acum, și din scrisoarea lui *Vasile Vigi*, și anume provocarea ce fac ei la *Biserică*, unde își cetesc unii altora scrisorile.

În pornirea lor necreștinească împotriva a tot ceeace e sfânt, începând dela cele mai mărunte obiecte de cult și până la însuș lăcașul Domnului, sfânta Biserică, sectarii de orice nuanță, au renegat totul. Hotă it că necesitățile primordiale i-au silit să-și improvizeze un loc de rugăciunc, de obicei o casa, că eia i-au zis „Casă de rugăciune“. Minciinoșii, *mistificatorii* au început însa o stratagemă diplomatică: și ei numesc pereții lor — vâruți sau nevâruți — biserică!

*) fala, mândria.

Este stratagemă, adică o apucătură vicleană, prin care arătând că întru nimic ei nu se deosebesc de ceilalți creștini; că întru nimic ei nu sunt mai prejos de ei, având biserică întocmai ca ei, îi seduc pe cei cu credulitate, introducându-i pe nesimțite în rătăcirea lor.

Dar oare *biserică* se numește o casă oarecare — Dumnezeu știe de cine și cum folosită până atunci: biserică este improvizația lor comună ca oricare casă de oameni păcătoși; fără decorurile sfinte, fără cruci, icoane și tot ce Dumnezeu a rânduit pentru mărirea numelui Său?

(Urmează)

Preot și Invățător*.

„Acei ce pentru neam se sbat”,
 „Spre-ai netezii a vieții cale”, —
 „Nu mor, când ceasul le-a sunat”
 „Să părăsească această vale”. —
 „Trăesc și după ce s'au dus”,
 „Neșterși din zarea amintirii”

(P. Dulfu).

Domnule Prefect, Prea Cucernice părinte Protoereu, domnule Revizor, Doamnelor și Domnilor.

După aproape 40 de ani, justiția imanentă, în neostoita ei veghere și în intangibila ei hotărâre, vine astăzi să-și îplinească porunca inevitabilă așezând pe frontispiciul acestui modest templu de lumină, numele aceluia ce i fu ctitor și bine făcător: *preotul „Ștefan Ion”*.

Această justiție imanentă ne îndreaptă gândul și pașii aci la Baia de Aramă în preziua Sfântului mucenic Dimitrie a înființa o secție a „Ligei Culturale” și o societate corală. Ea făcu ca unul din foștii lui elevi, d-l Consilier de Curte Titu Constantinescu, să mă pună în curent cu toată frumusețea pornirii lui, cu toate roadele bogate-i sale activități și tot ea desigur mă îndărji să cer cu insistență autorității respective, să se facă ceeace de mult ar fi trebuit să fie făcut.

Profăcutu-s'a de aproape patruzeci de ani trupul său în pulbere, dar amintirea înțelepciunii, bunătății și râvnei lui, pururea va trăi, căci după cum spune înțeleptul Solomon: „*deși s'a sfârșit curând, ani îndelungați a împlini!*”.

„*Preoții cari bine își păzesc dregătoria, de îndoită cinste se vor învregnicii!*” zice apostolul Pavel. Fericitul întru pomenire *preotul Ștefan Ion*, vrednic a fost în viață de dragostea și admirația enoriașilor și cunoscuților lui, vrednic este și după moarte de recunoștința celor cu inimi curate și minți înțeleghătoare.

Preot și învățător! Ce minunată împerechere apostolică! Ce sublimă și simbolică misiune!

Și el, le-a știut cinsti de o potrivă, pentru că nu socotea de ordin material l-au făcut a și le însuși, ci harul

* CUVÂNTAREA Domnului Profesor Ioan St. Paulian, Președintele Secției „LIGEI CULTURALE” și al Societății „DOINA” din T-Severin ținută cu ocazia așezării pe frontispiciul Școlii Primare de Băeți din Baia de Aramă, numele preotului „Ștefan Ion”.

Dumnezeesc l-a uns și la chemat la ele. În sufletul lui era din naștere împregnată dumnezeasca pravilă care cere și preotului ca și învățătorului mai multă lepădare de sine.

Numai așa se explică că el, aci la poalele munților, în această comună izolată, printr'o muncă într'adevăr dezinteresată și printr'o iscusită intuiție, a putut face și altarul Domnului și altarul culturii să strălucească de o potrivă, dând țării numeroase elemente cari îi fac cinste.

Doamnelor și Domnilor,

Când veți auzi dangătul profund al clopotului Bisericii Dv. și când o veți vedea, aduceți-vă aminte că într'nsa a slujit oare când un cucernic preot și un mare cântăreț care s'a numit *preotul „ȘTEFAN ION”*.

Aduceți-vă aminte că frumosul lui glas, a risipit în văzduh ca o mireasmă de smirnă și tămâie — pentru toți și pentru toate, atâtea ectenii, atâtea molitfe și a dăruit atâtea binecuvântări. Aduceți-vă aminte că el fu cel dintâiu din Mehedinți care acum 55 de ani înființa în biserica lui un minunat cor.

Cei ce veți sluji în acest templu, care de astăzi înainte îi va purta pe vecie numele, inspirați-vă din metodele lui, pătrundeți-vă ca și el, de măreția misiunii ce aveți că învățători și faceți ca justiția imanentă care după cum vedeți, chiar după aproape 40 ani, nu lasă nejudicata și neincununată munca aceluia ce s'au uitat pe ei și ai lor pentru binele general, — să vă răsplătească și pe voi la fel.

Iar voi, cărora *Părinte Ștefan Ion* v'a dat lumină din lumina lui, suflet din sufletul lui, care pentru mulți din voi și-a luat bucățica de pâine dela gura numeroșilor lui copii și v'a împăcat de multe ori foamea, care pentru voi a călcat drumuri lungi și costisitoare spre a vă plasa acolo unde spiritul lui de observație simțea că aveți menirea, voi profeți, generali, magistrați, profesori, ingineri și toți câți i-ați fost elevi, păstrați în sufletele voastre icoana vieții lui, și candelă recunoștinței să nu o lăsați a se stinge vre-o clipă.

Și când doborâți de durerile fizice veți porni la sprijinul doctorului sau adăpostul spitalului acestei comune, să nu uitați, că multă stăruință pus-a *părintele Ștefan Ion*, până s'a putut face ca să l'aveți.

„Ca o icoană de reculegere și întărire morală a generațiilor viitoare, trebuie să fie înfățișat întotdeauna sufletul acestui om, care o viață întreagă n'a avut o clipă de șovăire și de odihnă¹⁾, iar pioasa sărbătoare de astăzi, sërvească celor tineri ca o lecție adânc edificatoare.

DOMNULE DIRECTOR,

Binevoiti a-mi permite să vă înmănez o copie după adresa Onor. Minister al Instrucțiunii, Cultelor și al Artelor, ce mi s'a înaintat cu Nr. 68.570 din 25 Mai 1932, care cuprinde următorul conținut:

Domnule Președinte,

„Aven onoare a vă face cunoscut că M. S. Regele prin înaltul Decret Regal Nr. 1674 din 14 Mai 1932, a aprobat ca Școala Primară de Băeți din Baia de Aramă”, să se numească: Școala Primară de Băeți „**PREOTUL ȘTEFAN ION**”.

„Comunicându-vă aceasta, vă rugăm, să înștiințați Direcția Școlii, spre a lua măsuri pentru a se înscria pe frontispiciul Școlii numirea dată”.

1) Octavian Goga. Un discurs funebru.

DOAMNELOR ȘI DOMNILOR,

Implinindu-mi această plăcută însărcinare, cred că sunt în asentimentul unanim al Dv. a mulțumi Domnului Ministru care a dat ascultare rugăciunii mele și a recomandat-o M. S. Regelui spre înalta aprobare. Încheind cuvântarea mea vă rog ca într'un gând și un glas să urăm ani mulți, domnie fericită și glorioasă prea iubitului nostru Suveran.

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea

Trăiască și înflorească scumpa noastră Românie Mare!

ȘTIRI

Locale.

Dumiucă, în 27 Noemvrie a. c. la vecernia de după amiază a conferențiat referentul eparhial *Nicolae Cornean*. D-sa, inspirat de atitudinea și cuvintele Mântuitorului Christos față cu zarafii din templu, a vorbit: *despre caracterul sfânt al bisericii, care este loc de rugăciune, și despre datorința noastră, de a ne sili să păstrăm vaza și cinstea bisericii noastre întocmai cum a păzit Mântuitorul vaza templului din Ierusalim.* Ilustrată cu exemple din viață, conferința s'a terminat într'un apel al vorbitorului, ca femeile grupate în societate creștină să vegheze la educația și munca femeilor, cari servesc, indeosebi în casele străinilor.

Corul catedral a executat un concert religios.

Miercuri în 30 Noemvrie a. c. fiind pomenirea Sfântului Andrei, studenții Academiei noastre teologice grupați în cadrele Societății de lectură, „Ioan Popasu”, au serbat pomenirea marelui arhiepiscop și metropolit Andrei Șaguna. O dare de seamă detaliată cuprinde programul desfășurat în entuziasta serbare a tineretului nostru dela academie. Subliniem totuș — pe lângă cuvântul de deschidere al profesorului Zeno Munteanu, care a schițat însemnătatea serbării cultivatoare și educatoare în idealismul bărbaților mari — conferința atrăgătoare a studentului Porfir Crișciu. Nu mai puțin memorabilă este bucată „La mormântul lui Andrei” a D-lui profesor în pensiuine Antoniu Sequens, precum și execuția acestei bucăți din partea studenților conduși de Vasile Serafin.

Joi 1 Decemvrie a. c., asociația Astra în amintirea zilei de 1 Decemvrie 1918 a debutat cu un impunător program. După serviciul divin de mulțumită lui Dumnezeu, oficiat într'un cort improvizat în Piața orașului, numeroasa asistență a trecut în sala Cinematografului „Luna” unde a continuat desfășurarea programului. Diferitele puncte ale laudabilului program au fost tot atâtea momente de desmormire ale ancestralului nostru sentiment național, adus de vremi într'o condamnabilă nesimțire. Nu putem să nu remarcăm frumoasa schiță istorică a antecedentelor unirii de acum 14 ani, a D-lui prof. Constantin Rudneanu, alintată destul de des în duioase expresii și comparații biblice. Deasemeni demnă de toată atenția a fost conferința D-lui profesor — tot de liceu — Nicolae Domașneanu, care treptat-treptat ne-a adus clături cu dreptatea istorică, și — „cu pașii ei suverani” — la marea înfăptuire de acum 14 ani, D-l Colonel

Florin Petrescu dela Batalionul 11 Vânători de Munte într'o frumoasă pășire a spus, că armata, paza țării, este totdeauna gata să apere aceea ce cu grele jertfe s'a câștigat. D-sa a fost puternic aplaudat.

De toată lauda vrednic a fost concursul Corului Catedral condus de profesorul Constantin Vladu, care a contribuit în mare măsură la admirabila reușită a comemorării zilei de acum 14 ani.

† **Pentru „Piatra Scrisă” de lângă comuna Armeniș**, au mai dăruit: Bisericele ort. rom. Reșița-rom. 340 Lei, Reșița-mont. 100 Lei, preoții: Ioan Vida din Reșița-rom. 60 Lei, Dr. Iosif Ieremia 100 lei, cari sume s'au primit cu mulțumită predându-se destinațiunii.

† **Preotul Aurel Spătan** din Sacul, în vârstă de 73 de ani, a adormit în Domnul Miercuri în 30 Noemvrie a. c. Răposatul a fost un element valoros al alevului; a fost distins cu brâu roșu, cu Răsplata Muncii pentru biserică cl. I. și cu ordul Coroana României. În trecutul perioadă a fost consilier onorific în secția administrativ-bisericască a Consiliului eparhial, deasemenea a fost deputat sinodal și asesor consistorial.

Domnul Dumnezeu să-i facă parte de odihna cerească!

† **Inginerul Alexandru Diaconovich** fost director general al Comunității de avere a trecut la cele eterne Vineri, 2 Decemvrie a. c. în vârstă de 63 ani. Odihnească în pace!

BIBLIOGRAFIE

Domnul profesor de studii religioase la seminariul din Râmnicul Vâlci Grigorie Constantin și domnul Sava T. Saru profesor de limba elină la Seminarile „Central” și „Nifon Metropolitul” în vederea îmbogățirii literaturii noastre bisericesti au tradus comentarul asupra sfintei evanghelii după Mateiu, din lucrarea Monahului Teocitos Farmachides, — text luat în original după marele comentator Euthimie Zigaben — cu note și observațiuni.

Se recomandă preoțimei și bunilor creștini.

Nr. 5134 B. ex 1932.

CONCURSE.

Se escrie Concurs din oficiu pentru ocuparea postului de paroh în a doua parohie de cl. III, din Bozovicu, protopresbiteratul Mehadiei, devenită vacanta prin decedarea părintelui Romul Novacovici, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foia Diecezană.

Emolumente:

1. Sesiune parohială constatătoare din 32 jughere, pentru care preotul ales va plăti toate impozitele.

2. Ajutor de salar anual 1000 Lei, plătit în rate lunare.

3. Preotul ales are de a se îngriji singur de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta petițiunile instruate conform normelor din vigoare și adresate consiliului parohial din Bozovicu prin prea On. Oficiu protopresbiterat ort. rom. în Prigor.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta cu prealabila incuviințare a Protopopului tractual în sfânta biserică.

din Bozovici, în vreo Duminică, sau sărbătoare, dar nici de cum în ziua alegerii.

Recurenții au să prezinte învoire dela Prea Sfințitul Domn Episcop diecezan, fără de care nu pot fi luați în lista de candidare.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial, ținută în 24 Octomvrie 1932.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Consiliul parohial al bisericii ort. rom. din Biniș în baza decisiului No. 5457 B. ex 1932 al Consiliului Eparhial: din 24 Octombrie 1932, deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru ocuparea postului de Capelan pe lângă neputinciosul preot Solomon Andreescu în parohia de clasa II-a din Biniș protopresbiteratul Bocșa-Montană.

Emolumente:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constatatoare din 16 jugăre pământ arabil și fânaș.

2. $\frac{1}{2}$ din birul parohial uzitat.

3. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare uzitate.

4. În lipsă de casă parohială deocamdată, alesul se va îngriji singur de locuință având a-și plăti și impozitele după pământul ce îl folosește și după venite.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta cererile de concurs cu actele cuvenite adresate consiliului parohial din Biniș prin Prea On. Oficiu Protopresbiteral al tractului Bocșa-montană.

Concurenții sunt poștiți să se prezinte în vreo Duminică sau Sărbătoare în sfânta biserică cu prealabila încunoștințare a Protoprezbiterului tractual și având încuviințarea P. S. Domn Episcop Diecezan, pentru a-și dovedi desteritatea în cântare și oratorie.

Biniș din ședința consiliului parohial ținută la 6 Noemvrie 1932.

Solomon Andreescu

Președinte.

Ștefan Iorgovan

Secretar.

În conțelegere cu oficiul Protopresbiteral al tractului Bocșa-montană.

2—3

Petru Ieremia

Adm protopresb.

Pentru îndeplinirea postului de paroh la parohia de clasa II-a din Mâtnicul-mare, protopresbiteratul Caransebeș, se escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela publicare în „Foaia Diecezană” cu,

Emolumentele:

1. Două sesiuni parohiale în estindere de 60 jughere pământ, după care alesul preot, va plăti dările publice.

2. Stola și birul parohial sunt cele uzitate.

3. Intravilan cu casă parohială și dependințe.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta petițiunea adresată Consiliului parohial din Mâtnicul-mare, Prea Onoratului Oficiu Protopresbiteral din Caransebeș, având a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Redactor responsabil: Nicolae Cornean.

Recurenții vor avea și încuviințarea Prea Sfințitului Episcop Diecezan și a Prea Onoratului Protopresbiter tractual.

Mâtnicul-mare, din ședința Consiliului parohial ținută în 26 Octomvrie 1932.

Eftimie Lăpăduș

preș. cons. parohial.

Ștefan Dumitrescu

not. cons. parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral. 2—3

Aducem la cunoștința On. public cetitor, că

Calendarul Românului

PE ANUL

1.9.3.3

— ANUL AL XLV-LEA —

a apărut și se află de vânzare
la **Librăria Diecezană** cu
prețul de 20 Lei.

**Tipografia și Librăria Diecezană
CARANSEBEȘ**

La **Librăria Diecezană** se capătă

COLINZI

Cântece de stea etc. de N. Velcu.

Prețul 7 Lei.

„MAGII DELA RĂSĂRIT”

de

Dr. PETRU BARBU

cuprinzând frumoasele cântece și cuvinte ce le rostesc copii cari umblă cu steaua la sărbătorile

Nașterii Domnului

Se pot căpăta la „Librăria Diecezană”.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș.